

FINANSDEPARTEMENTET	
23. JUN. 2008	
Saknr.	081981-33
Arkivnr.	

Finansdepartementet

Postboks 8030 Dep

0030 Oslo

19. juni 2008

Deres ref: 08/981 SL FML/rla Dato 02.04.08

Vår ref: 08/065/TO/Høring nr. 1

HØRINGSUTTAELSE FRA NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING TIL NOU 2008:7

KULTURMOMSUTVALGET

Vi viser til departementets brev med invitasjon om høring til Kulturmomsutvalgets utredning.

Vedlagt følger NTOs høringsuttalelse datert 19.06.08

Med hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Morten Gjelten

Direktør

Kopi sendt Kulturdepartementet

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING
Arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for teater og musikk

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING (NTO)

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2008:7 KULTURMOMSUTVALGET

19.juni 2008

TILSLUTNING

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) slutter seg til den enstemmige innstillingen fra Kulturmomsutvalget som anbefaler breddemodellen med 8 % utgående merverdiavgift på billetter og fullt fradrag på 25% for inngående avgift.

PROVENYTA OG INNDEKNING

I mandatet ble Kulturmomsutvalgets bedt om anslå statens provenytab ved innføring av den foreslåtte modellen, samt anviser hvorledes provenytabet kunne inndeckes. Utvalget mener at det vil være teknisk og administrativt mulig å redusere statlige bevilgninger for å dekke provenytab, men det er også vesentlig å legge vekt på at utvalget ikke ser på dette som "uproblematisk". NTO mener at utvalget med en slik formulering egentlig gir det inntrykk at man ikke vil anbefale reduksjoner i statlige bevilgninger, selv om utvalget ikke tar stilling til dette rent politiske spørsmål.

I NOU2008:7 viser utvalget i tabell 17.3 de anslåtte endringer i statens inntekt ved innføring av avgiftsplikt for virksomheter som får tilskudd fra KKD. I denne gruppen befinner våre medlemmer seg, men bare fem av dem får sine tilskudd fra staten alene (nasjonale Institusjoner), mens resten er 70/30 institusjoner eller mottar bevilgninger fra staten og kommune/fylkeskommune i ulik grad.

Tabellens samlebetegnelser "Musikk" og "Scenekunst" omfatter noe mer enn medlemmer i NTO, men samlet provenytab på 70 mill. kr. for disse to sektorene finner ikke NTO av en størrelsesorden som skulle tilsi at provenytabet bør inndeckes. For NTO er det vesentlig å poengtere at størstedelen av det antatte provenytabet skjer på områder der staten ikke kan dekke det inn ved bevilgningsnedskjæringer.

Dersom det vedtas å inndecke statens provenytab ved kutt i bevilgninger, ser NTO for seg betydelige administrative og tekniske problemer, også for institusjonene. Symptomatisk har da heller ikke utvalget analysert nærmere sin påstand om at dekning av provenytab lar seg gjøre teknisk og administrativt. Snarere er det nok slik at utvalget svekker denne påstanden ved å si at det likevel ikke er uproblematisk.

Det er kun staten som vil få et provenytab. Følgelig er det bare institusjoner som mottar bevilgninger fra staten, helt eller delvis, som vil kunne komme i betraktning ved nedskjæringer i statlige bevilgninger.

Provenytabet staten får ved innføring av breddemodellen på 8/25 % vil ikke kunne føre til nedskjæringer i offentlige bevilgninger for kulturinstitusjoner som ikke mottar statlig støtte. Det dreier seg om kommunalt eide "kulturhus" av ulike slag som både får og ikke får bevilgninger til drift

og investeringer fra kommuner/fylkeskommuner. Disse finnes det mange av. Eksempler kan være kulturhusene utover landet; Grieghallen, Oslo Konserthus, Olavshallen og Stavanger Konserthus. Eksempler på privateide kulturhus kan være Oslo Spektrum og Chateau Neuf samt private impressarioer. Det samme gjelder privatfinansierte kulturinstitusjoner.

Konserthusene i de store byene er i mer eller mindre grad selv med gjestende orkestre og solister i det klassiske repertoaret. En nedskjæring i bevilgninger til eksempelvis symfoniorkestrene og Den Norske Opera & Ballet for å dekke statlig provenytab vil medføre en konkurransevridding ettersom orkestrene og operaens økonomi svekkes, mens konserthusenes styrkes. Dette vil igjen kunne få konsekvenser for billettpriser fordi helt eller delvis statlig støttede institusjoner vil være presset til å øke billettprisene for å kompensere eventuelle mindre bevilgninger fra staten fordi gevinsten ved en 8/25 % ordning bortfaller helt eller delvis.

Kulturmomsutvalget understreker at det er stor usikkerhet knyttet til de ulike beregninger. I tillegg vil NTO påpeke at de selvsagt er statiske fordi de kun representerer ett år. Innkjøp av avgiftsbelagte varer og tjenester varierer mye fra år til annet i de ulike institusjoner. Investeringer varierer enda mer. Statens provenytab vil variere årlig. Dette medfører at det blir både teknisk og administrativt komplisert å beregne statens samlede årlige provenytab. Ettersom bevilgningene retter seg mot den enkelte institusjon – og ikke scenekunst- og musikkfeltet som sektor – vil det nærmest være uoverkommelig å håndtere i hvilken utstrekning den enkelte institusjons kjøp av varer og tjenester samt investeringer vil føre til provenytab som årlig skulle kunne legitimere nedskjæringer i bevilgningene for å dekke årlige statlige provenytab.

I tabell 17.13 viser utvalget den antatte totale provenyeffekt (kultur og idrett) for staten ved breddemodellen. Samlet er provenytabet ved en 8/25 % - modell er på 635 mill. kr., men andelen ved kulturinstitusjoner som får tilskudd fra KKD er kun på 230. mill. kr. Dette tilsier tydelig at staten ikke med rimelig grunn kan inndeke provenytabet fra institusjoner innen kultur som får tilskudd fra KKD fordi det her kan argumenteres for at det ligger økonomisk, administrativt og teknisk bedre til rette.

Dersom staten likevel ønsker å inndeke provenytab ved nedskjæringer i bevilgninger, vil dette selvsagt være enklest overfor de nasjonale institusjonene, men det ville være problematisk overfor 70/30 og 60/40 institusjoner. Den omforenede finansieringsordningen mellom stat og kommune/fylkeskommune betyr at en nedskjæring fra statens side automatisk fører til en nedskjæring fra kommune/fylkeskommune. Og da vil nedskjæringer også finne sted fra kommuner som ikke lider provenytab.

ENKELTINSTITUSJONER - IKKE SEKTOR

Den enkelte institusjon er ansvarlig for sin egen økonomi. Dersom staten skulle ønske å inndeke provenytab ved nedskjæringer i bevilgninger, vil man måtte gå inn i den enkelte institusjons økonomi å sammenholde billettinntekter versus kjøp av varer og tjenester / investeringer for å få til en rettferdig nedskjæring. Eksempelvis vil to institusjoner kunne ha tilnærmet likt kjøp av varer og tjenester, men svært ulik billettinntekt. Sjablongmessige nedskjæringer ville kunne føre til at den institusjonen som har de høyeste billettinntektene – og følgelig innbetaler høyest merverdiavgift – kommer dårligst ut.

PROVENYTAPET VIL MINSKE PÅ SIKT

Teatrene og orkestrene under kapittel 323 og 324 har en økende publikumsoppslutning,

også når det gjelder publikum på forestillinger/konsserter der det selges billetter. Dersom dette fortsetter – hvilket det er all grunn til å anta – vil statens avgiftsinntekter øke med årene. For de aktuelle teatrene og orkestrene har *Andre inntekter* - som i all hovedsak utgjøres av billettinntekter - økt fra samlet 214 mill. kr. i 2002 til 335 mill. kr. i 2006 – en økning på over 56 %.

ENGANGSNEDSKJÆRING

Noen vil kanskje mene at den nedskjæring som kan foretas for å minske statens provenytab kan skje én gang – første året avgift innføres. NTO mener å ha påvist i høringsuttalelsen at variasjoner i årlige kjøp av varer og tjenester og i investeringer samt billettinntekter gjør at et tilfeldig år kan gi svært skjeve utslag mellom ulike institusjoner. Og en nedskjæring for sektoren er ikke en hensiktsmessig vei å gå.

KONSEKVENSER FOR PUBLIKUM

Kulturmomsutvalget har gjort sine provenyberegninger ut fra forutsetningen om at kulturinstitusjonene ikke belaster publikum med 8 % avgift. Denne forutsetning er sikrere dersom staten ikke søker å dekke inn provenytab ved nedskjæringer i bevilgninger. De enkelte medlemmer i NTO er selv ansvarlige for sine budsjetter, og NTO kan følgelig ikke pålegge noen om ikke å legge avgiftsøkningen på publikum, selv om mye tyder på at institusjonene ikke vil gjøre det.

Staten forventer årlige arbeidsbudsjetter i balanse fra institusjonene, og negative årsresultater må dekkes ved eventuell svekkelse av egenkapital eller positive årsresultat i kommende år. Institusjonene er svært forsiktige med å øke billettprisene, men økninger forekommer fordi man simpelthen må øke inntektene for å nå de resultatmål institusjonene måles på av Kulturdepartementet.

KULTURLØFTET

Regjeringens kulturløft frem mot 1 % av statsbudsjettet til kulturformål innen 2014 er positivt godt i gang. Kulturløftet er en styrket satsing på kultur, og det ville virke motstridende at man på den bakgrunn skulle foreta nedskjæringer i bevilgningene for å dekke et provenytab. Uten nedskjæringer styrkes jo nettopp kulturinstitusjoner som kulturløftet har til formål å styrke. NTO vil jo også påpeke at teatrene og orkestrene ikke i tilstrekkelig grad får kompensert de økende lønns- og pensjonskostnadene. Budsjettsøknadene fra våre institusjoner tyder heller på at rammebevilgningen bør økes for at institusjonenes formål skal kunne styrkes – i tråd med statlige forventninger og resultatmål.

HØY UTGÅENDE AVGIFT

På grunnlag av sitt mandat har kulturmomsutvalget også beregnet hva statens provenytab vil bli ved 25 % avgift på billetter. For Institusjoner som får tilskudd av KKD vil provenytabet gå ned med 35 % ved en slik høy avgift. Utvalget forutsetter at institusjonene da vil legge deler av avgiften på publikum. Men her er det all grunn til å fremheve at variasjoner mellom institusjonene og usikkerhet for den enkelte institusjon lett vil føre til at publikum må bære hele avgiftsøkning dersom den blir på

25 %. Dette kan forsterkes dersom kjøp av avgiftsbelagte varer og tjenester holder seg konstant, mens avgiften til staten øker på grunn av høyere billettpriser.

NTOs KONKLUSJONER

NTO slutter seg til utvalgets forslag om breddemodell og 8 % avgift på billetter med fullt fradrag på 25 % på inngående avgift.

Nedskjæringer i bevilgninger til våre teatre og orkestre vil virke konkurransevridende i forhold til andre kulturinstitusjoner som opererer på kulturmarkedet og ikke mottar statlige bevilgninger.

NTO fraråder nedskjæringer av bevilgninger fra staten for å dekke provenytap.

Med hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Bernt Bauge /s/

Styreleder

Morten Gjelt
direktør